

Oslo 3. september 2009

Til Statsbygg

**PROSJEKT 11536 SAEMIEN SIJTE ÅPEN PLAN- OG DESIGNKONKURRANSE
JURYENS RAPPORT**

Under henvisning til juryens mandat gitt i Statsbyggs konkurranseprogram av 18. mars 2009, legger juryen herved frem sin rapport med bedømmelse av de innsendte utkastene til nytt Sørsamisk museum og kultursenter, Saemien Sijte.

Rapporten tilkjenner juryens vurderinger, konklusjoner og anbefalinger. Bedømmelsen er enstemmig.

Randi Merethe Rogstad
Juryens leder

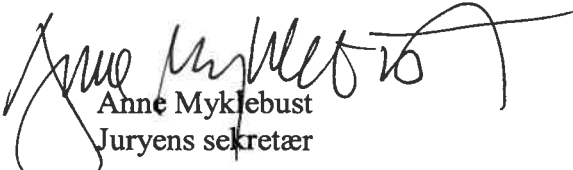

Hege Gultvedt

Arne Christian Blix

Susanne Lyngman

Nanni Mari Westerfjeld

Stein Halvorsen

Anne Myklebust
Juryens sekretær

A JURYENS ARBEID

1. BAKGRUNN

Statsbygg utlyste den 18. mars 2009 en internasjonal åpen plan- og designkonkurranse om utforming av nytt sørsamisk museum og kultursenter – Saemien Sijte – beliggende i Snåsa i Nord-Trøndelag. Innleveringsfrist var satt til den 19. mai 2009 kl. 14:00.

Saemien Sijte skal lokaliseres på Horjemstangen og være et møte- og samlingssted med formål å styrke sørsamisk identitet, språk, kultur og fellesskap. Kultursenteret skal gi plass til flere ulike og til dels krevende funksjoner for formidlig og utvikling av sørsamisk kultur, både innendørs og ute.

Konkurranses grunnlaget presiserer at Saemien Sijte skal gis en utforming og en kvalitet som avspeiler sørsamisk kultur og identitet der ydmykhet til naturen står sentralt. En viktig målsetting for det nye museum- og kultursenteret er at både landskapssituasjonen og bygningsmiljøet skal uttrykke dette ved gjenkjennbarhet for sørsamisk tradisjon. Senteret skal i tillegg til å skape gjenkjenning også framstå med nye og uventede uttrykk, og utfordre og utvide begrepet "samisk arkitektur" gjennom formspråk og konstruktive løsninger. Saemien Sijte skal signalisere den nye stillingen for samisk kultur generelt og i Snåsasamfunnet spesielt.

Konkurransens formål er å frembringe best mulige utkast som ivaretar helhetlige, gode og hensiktsmessige løsninger for prosjektet – iht. målene som er beskrevet over.

35 utkast ble innlevert, hvorav 3 er avvist på grunn av innlevering etter fristen. Juryen har derfor hatt 32 utkast til bedømmelse.

Det vises til egen protokoll for mottak, registrering og åpning av utkastene. Her framkommer oversikt over de utkast juryen har vurdert.

Juryens arbeid har i hovedsak vært utført i Snåsa, og det er gjennomført to befaringer på tomta, Horjemstangen.

Plassering av bygget, adkomstforhold, utsikt og synlighet, samt skala og kvaliteter i landskapet har vært viktige forhold som er vurdert i befaringene. Dette har bidratt til å styrke juryens konklusjoner. På den første befaringen, før juryeringen startet, deltok flere fra styret i Saemien Sijte.

Samtlige utkast som er tatt opp til vurdering, har vært utstilt i Snåsa på Åarjel Saemiej Skuvle (sørsamenes skole) med fri adgang for publikum. Det har vært stor interesse for prosjektet, og utstillingen har vært godt besøkt.

2. KRITERIER FOR BEDØMMELSE

Prosjektens kvaliteter og bearbeidelsespotensial er vurdert ut fra angitt kriterier:

A. Forholdet til omgivelser

Prosjektet vurderes ut fra den samlede disponering av tomten med innplassering av bygg og utendørs funksjoner. Videre vurderes synergi med omgivelsene, utnyttelse av naturgitte kvaliteter, siktlinjer, fjernvirkning og identitetsuttrykk i kulturlandskapet.

B. Arkitektonisk grep

Prosjektet vurderes ut fra komposisjon, proporsjoner, materialvalg og helhetlig arkitektonisk grep i forhold til anleggets betydning som samisk kulturinstitusjon.

C. Økonomi

Det vurderes hvordan arealene er utnyttet og forholdet mellom brutto- og nettoarealer. Videre blir det foretatt en grov, overordnet økonomisk vurdering av prosjektet.

D. Funksjonalitet

Prosjektet vurderes ut fra funksjonalitet, logistikk, planløsning, universell utforming, tekniske detaljvalg og materialer. Prosjektet vurderes også ut fra driftmessige hensyn, samt generalitet og fleksibilitet mht evt. nedscalering av konkurranseutkastet og framtidige utvidelsesmuligheter.

E. Miljøløsninger

Det vil bli vektlagt hvordan prosjektet er tilrettelagt mht miljø og bærekraftige løsninger.

3. KONKLUSJON OG ANBEFALINGER

Prosjektene kvaliteter og bearbeidelsespotensial er vurdert ut fra angitte kriterier.

Følgende er utpekt som vinnere av plan- og designkonkurransen (med angitt rangering og premiebeløp):

1	prosjekt nr 30, motto:	Sti	kr. 150 000,-
2	prosjekt nr 24, motto:	reiv	kr. 150.000,-
3	prosjekt nr 14, motto:	Vaalje	kr. 150.000,-

Følgende konkurranseutkast kjøpes inn:

prosjekt nr 18, motto:	GUARKEDH	kr. 25 000,-
prosjekt nr 20, motto:	mellom fortid og fremtid	kr. 25.000,-

Juryen er samstemt i sin konklusjon.

Vedlagt som hovedavsnitt B i denne rapporten følger juryens kritikk av prosjektene, samt anbefalinger om bearbeidelse av vinnerutkastene.

Prosjekt nr 30 Sti er vurdert å være en klar nr. 1 fordi prosjektet på en overbevisende og tiltalende måte skaper samisk gjenkjennelse og identitet samtidig som det er originalt og nyskapende ved å peke inn i framtida. Anlegget framstår med en synlighet og egenart som samtidig speiler den sørsamiske historien.

Prosjektet er etter juryens mening i særklasse når det gjelder å tolke den sørsamiske tradisjonen, og å tolke denne på en ny måte. Prosjektet vil fylle oppgaven som identitetsbærer og bidra til en unik profilering av Saemien Sijte, sørsamisk kultur og Snåsa som sted.

4. JURYEN

Juryen har hatt følgende medlemmer:

Randi Merethe Rogstad, leder (avdelingsdirektør, Statsbygg)
 Hege Gultvedt (landskapsarkitekt MNLA, Statsbygg)
 Arne Christian Blix (sivilarkitekt MNAL, Statsbygg)
 Susanne Lyngman (Saemien Sijte)
 Nanni Mari Westerfeld (Sametinget)
 Stein Halvorsen (sivilarkitekt MNAL, Stein Halvorsen Arkitekter AS)

Anne Myklebust, sekretær (sivilarkitekt MNAL)

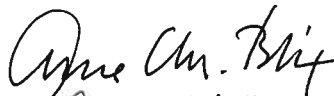
Prosjektleder i Statsbygg, Ingrid Egeberg, har hatt møterett i juryen.
 Konkurransefunksjonær er Mariken Øvrebø (sivilarkitekt MNAL)

Juryen har avholdt i alt 6 møter i tidsrommet 12. mars til 3. september 2009

Oslo, 3. september 2009

 Randi Merethe Rogstad
 Juryens leder

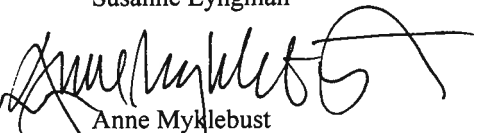

 Hege Gultvedt

 Arne Christian Blix

 Susanne Lyngman

 Nanni Mari Westerfeld

 Stein Halvorsen

 Anne Myklebust
 Juryens sekretær

B JURYENS KRITIKK

Juryens vurderinger tar utgangspunkt i kriterier for bedømmelse som angitt i konkurransegrunnlaget, og inneholder følgende tre deler: 1 Generell kritikk, 2 Spesiell kritikk av vinnerne og 3 Innkjøp.

Det er ulik kvalitet på det innleverte konkurransematerialet. Noen utkast er meget godt gjennomarbeidet og dokumentert, mens andre er fremstilt mer skissemessig. Det er levert fysiske modeller som omfatter hele Horjemstangen, og som på en god måte anskueliggjør landskapets skala, prosjektenes forhold til tomta og omgivelsene og byggets skalering til disse. For flere av de tegnede 3D-modeller / perspektiver som er levert, gjelder imidlertid at de i noen grad er misvisende og har gjort det litt vanskelig for juryen å få tak i skala og dimensjoner i prosjektet. Redegjørelsene for utendørsfunksjonene er varierende i omfang og kvalitet.

Juryen har søkt støtte for å kontrollere de mest aktuelle utkastenes arealer og enkelte andre parametre i henhold til konkurranseprogrammet.

1. GENERELL KRITIKK

Generelt

Juryen er meget fornøyd med plan- og designkonkurransen. Juryen har på bred basis studert og vurdert ulike tolkninger av samisk og sørsamisk byggeskikk og kultur, og tolkninger av samefolkets forhold til naturen og dens elementer.

De innleverte prosjektforslagene representerer til sammen stor spennvidde i konseptuell tilnærming til oppgaven med å skape et nytt Saemien Sijte. Dette har for juryen bidratt til en lærerik og bevisstgjørende prosess.

Det nye Saemien Sijte skal favne et sammensatt anlegg, med mange bygningsfunksjoner, og ikke minst skal det skapes uterom og samspill med landskapet slik at sørsamisk kulturtradisjon videreføres og sørsamisk identitetsfølelse forsterkes.

Samisk byggeskikk har tradisjonelt vært basert på en avveining mellom funksjonalitet og tilpasning til miljø og sted. En *sijte* er en tradisjonell samisk boplass, et bofellesskap, der flere familier hadde sine gammer. Plassering av en sijte ble blant annet bestemt ut fra muligheten til å ha kontroll eller oversikt over landskapet rundt seg, samtidig som fellesrom ble skapt mellom gammene.

Det er viktig at man kan fornemme det nye Saemien Sijte som et samisk hus og sted. Det må skapes dialog med framtiden - samtidig som fortiden settes i tale. Et nytt sørsamisk senter på Horjemstangen skal styrke selvtiliten og statusen til det sørsamiske samfunnet, og det skal gjenspeile det mangfoldige norske samfunn. Senteret skal tiltrekke seg oppmerksomhet, vekke nysgjerrighet, gi kunnskap og invitere til deltakelse.

Konkurranseutkastene kan som konsepter etter juryens oppfatning deles i hovedgrupper utfra deres ulike måter å tolke stedet og den samiske kulturen på:

- a) Lange og relativt lave bygg som legger seg langs terrengets linjer, langs kotene.
Eksempel: Prosjektene *Baektieraedtesne*, *Gamma*, *Reiv*, *tjåanghkoesijjie*
- b) Fløyer/bygningskropper som knytter seg til et sentralt punkt eller en akse.
Eksempel: Prosjektene *Mellom fortid og fremtid*, *Kryssningspunkt*, *Gierdu*, *Darjodh jih Årrjodh*.
- c) Småskalabygg hvor flere små hus / enheter er sammenbundet på noe ulikt vis, ved felles tak eller felles sammenbindende tak og / eller gulv, og der ute- og innerom knyttes direkte sammen.
Eksempel: Prosjektene *Sti*, *Guaerkedh*, *Uppe i Tjahken*, *Gåetie*.
- d) Kompakte bygg i ulike former
Eksempel: Prosjektene *Vaalje*, *Åarjelhsitje*, *Runebomma*, *Leir*, *Sami Transparent*, *Elmierøpps*.

Det er levert flere forslag der store deler av bygningsmassen ligger under bakken som "nedgravde" bygg. I noen av disse forsvinner bygningen nesten helt, noe som signaliserer en "underjordisk" og bortgjemt virksomhet. Dette er ikke i tråd med samisk selvforståelse, bygningskultur eller naturoppfatning. Juryen har valgt disse prosjektene bort.

Utkastet *Runebomma* har sterke likhetstrekk til et bygg prosjektert av en kjent japansk arkitekt. Det er oppfattet av juryen å ikke i tilstrekkelig grad være genuint eller overholde krav til anonymitet til å være aktuelt for videre vurdering.

Flere av de kompakte bygningskonseptene, jf. konsept d), har lukkede og introverte trekk som juryen vil uttrykke skepsis til. Blant disse framstår likevel *Vaalje* som et prosjekt som har lyktes i å signalisere kontakt med omverdenen på en troverdig måte.

Juryen mener at konsepter som inneholder flere mindre enheter som er sammenbundet på gulvet/bakken, jf. konsept c), skaper sterkest gjenkjennelighet og tilknytning til sørsamisk miljø og historie. Disse konseptene er også etter juryens oppfatning mest åpne for bearbeiding og muligheter for å vokse eller krympe.

Vinnerutkastet *Sti* som er rangert som nr.1, har nettopp disse kvalitetene. Innkjøpt utkast *Guarkedh* har også flere analoge trekk til dette.

Juryen vurderer også at det er viktig at anlegget er synlig i landskapet og at det framstår som et tydelig samlingssted for sørsamisk kultur, samtidig som ydmykhet til naturen ivaretas. Saemien Sijte skal på en særegen og aktiv måte signalisere til omgivelsene om sin tilstedeværelse. *Sti* er etter juryens oppfatning det prosjektet som samlet sett ivaretar disse forhold best.

Juryen har i tillegg funnet sterke kvaliteter – kanskje særlig landskapsmessige - i konsepter med bygningsanlegg som strekker seg i samspill med Horjemstangens langstrakte form og profil, jf. konsept a). Juryen mener at prosjektet som er rangert som nr. 2 av vinnerne – *Reiv-* er det beste og mest utviklingsdyktige av disse.

Blant konsepter som kan karakteriseres ved bygningsenheter som er knyttet til et punkt / en akse, jf. konsept b), finner juryen at utkastet *Mellom fortid og fremtid* er det prosjektet som utnytter dette grepet best når det gjelder planfunksjonalitet. For flere av de andre prosjektene synes det som at aksene eller senteret skaper unødig stivhet i planen. Særlig når bygningen går over flere etasjer, oppstår det lett dårlig samsvar mellom hovedvolumer og planfunksjonalitet.

Forholdet til omgivelser

Byggeområdet er vakkert og særegent. Horjemstangen har sterke karaktertrekk når det gjelder landskapsdrag, vegetasjon og innslag av fjell i dagen. Byggeområdet har sin egen småskalakarakter med mindre knauser, kløfter og koller. Samtidig har den langstrakte tangen en tydelig sterk hovedform som er storslått både som form og som naturelement i et omkringliggende, roligere, bebygget og kultivert landskap som favner om Snåsavannet.

Naturpreget og landskapskvalitetene på Horjemstangen er verdifulle kvaliteter for Saemien Sijte, samtidig skal synlighet både fra riksveien og fra Snåsa vektlegges. En god avveining mellom disse hensyn kan være vanskelig, men er i denne sammenheng svært viktig.

Etter juryens mening krever situasjonen en tydelig bebyggelse som både kontrasterer og harmonerer med landskapet. Bebyggelsen og dens samspill med natur og omgivelser skal speile sørsamisk kultur og identitet på en historisk og fremtidsrettet måte, både i liten og stor skala. Av vinnerprosjektene er det *Sti* som i størst grad framstår i ønsket synergi med omgivelsene, både i kraft av sin synlighet i det store landskapet, i sin dialog med terrengets småkuperte skala og i disponeringen av bygningsvolumene.

Juryen vurderer det som svært viktig at bygningen har god kontakt med vannet. Det er særlig utsikten og kontakten mot sør som kan gi dette. Juryen framhever det som positivt at det skapes forventninger hos de besøkende når man beveger seg ut på tangen og nærmer seg lyset, utsikten – og Saemien Sijte.

Juryen oppsummerer at det er to byggetomter som utpeker seg innenfor avsatt byggeområde, og de fleste utkastene har disponert disse til bygget. Disse er:

- 1) *Delområde lengst vest i nærhet til tangens høyeste punkt.*
Terrenget her er småkupert med markerte fjellrabber og innslag av knauser og koller med vegetasjon av spredte furutrær. Lokalisering her antas å gi sterkest eksponering av bygningen.
- 2) *Delområde øst for tangens høyeste punkt.*
Delområde lenger øst ligger noe lavere, og har svak helning som stiger vestover mot tangens høyeste punkt. Topografien her er noe jevnere. Tomta ligger nærmere det området der skogen er tettest.

Begge tomtene er eksponert mot Snåsa sentrum, og begge har sterk relasjon til Snåsavannet i syd (bratt fjell), og til tangens høyeste punkt. Synlighet fra nord antas å fordre høye bygninger eller tynning av skog på begge tomtene, sannsynligvis gjelder dette mest for den østlige tomta.

De to tomtene har ulike kvaliteter og begge vurderes som gode. Juryen gir ingen direkte anbefaling på foretrukket lokalisering. Delområdet lengst vest, jf 1) anses å være mest krevende å bebygge i forhold til å oppnå varsomhet i terrenginngrepet. Begge de to vinnerprosjektene som er lokalisert her - *Sti* og *Vaalje* - viser likevel at dette kan være mulig. Forholdet mellom synlighet og inngrep forutsettes avveid i den videre prosjekteringen.

Veiføringer, parkering og uteområder er ulikt løst og har ulik kvalitet i prosjektene uavhengig av valgt lokalisering av bygget. Konkurransutkastene viser at en god arealdisponering vil være å legge trafikkarealer i øst, evt. mot nord, hovedbygning sentralt, og tilrettelegging for opplevelse av naturkvaliteter lenger vest, gjerne også på sydsiden. Juryen ser behov for å optimalisere utendørs infrastruktur slik at unødvendige og lite varsomme terrenginngrep begrenses i størst mulig grad.

Konkurransen har vist at det avsatte angreps-/ referansepunktet for føring av adkomstvei fram til Saemien Sijte innebærer vesentlig terrenginngrep på nordsiden av byggeområdet. Juryen vil derfor anbefale byggeprosjektet å undersøke mulighetene for å legge adkomstveien via midtpartiet på tangen der stigningsforholdene er gunstigere. Noen prosjekter har lokalisert parkering utenfor angitt byggeområde primært for å skåne landskapet på tangen for store inngrep. Dette har positive sider som juryen anbefaler vurderes videre i prosjekteringen.

Arkitektonisk grep

De ulike konseptuelle grep som prosjektene representerer, er omtalt innledningsvis. Juryen har merket seg at flere utkast har svært ekspressive bygninger, som gjerne er sterke i formspråk og dekorasjon – men de oppleves likevel som endimensjonale og med svak identitet. Juryen finner at disse fort blir fremmedelementer både på stedet og i en samisk kontekst og gjenkjennelse. Dette gjelder både for uttrykk og skala, selv om det er tatt i bruk samiske farger og ornamenter, og foreslått bruk av tre, torv, stein og jord.

Forholdet mellom ute og inne er svært viktig i den samiske bygningsorganiseringen. Det skal være nærhet mellom ute og inne og det skal være lett å bevege seg til og fra. Utkastene i konkurransen har behandlet dette forholdet på svært ulike måter. I mange utkast er dette ikke tillagt vekt. Vinnerutkastet *Sti* har bygd sitt konsept på en eksplisitt tolkning av utearealet som et viktig element også på innsiden av bygningen. Andre prosjekter som har gjort tilsvarende tolkninger er Guarkedh, Åarjelhsitje og i noen grad Gamma, men ikke like vellykket.

Økonomi

De tre premierte utkastene har i større eller mindre grad skråstilte vegger / tak, uklare overganger mellom tak og vegg og få repeterende elementer. Dette gjelder også for svært mange av de øvrige konkurranseutkastene. "Fraværet av den rette vinkel" er noe av det som gir gjenkjennelse til samisk byggeskikk, og som mange har implementert i prosjektene. Vinnerne er utpekt blant annet fordi de har grepet fatt i dette aspektet på gode måter. Juryen er inneforstått med at den "skrå vinkel" kan være en utfordring når det gjelder byggekostnader, men vurderer at det også kan være et positivt incitament for å skape nye og innovative løsninger for bygningens enkelte komponenter, samt sammensetting og repetisjon av disse i en rasjonell produksjonsprosess.

Juryen har primært sett på prosjektenes arealer som grunnlag for økonomivurderingene. Netto programareal for det nye bygget er satt til 1914 m², og det er lagt til grunn en brutto arealramme på 3032 m². Det er foretatt en enkel kontrollberegning av arealer og en grov overordnet økonomisk vurdering av de prosjektene som har vært aktuelle for premiering.

Kravet til samlet nettoareal er stort sett ivaretatt, mens tall for bruttoarealene spriker en del. Flere prosjekter har også arealer som ligger i grenseland mellom ute og inne (innebygde utearealer), noe som vanskeliggjør beregningene og etterprøving av de arealtall som er oppgitt i grunnlaget. Avvikene i areal i forhold til programmet for de kontrollberegnete prosjektene er likevel av en slik art at de etter juryens mening vil la seg bearbeide innenfor fastsatt arealramme. Juryen har spesielt vurdert vinnerprosjektet *Sti* når det gjelder dette forholdet.

I tillegg til stort bruttoareal kan stort volum, yttervegsarealer og store takflater være kostnadsdrivende. Tomteplassering har betydning mht infrastrukturkostnader. Materialbruk betyr også noe, men her er ikke forskjellene store mellom de mest aktuelle prosjektene.

Å flytte de aktuelle prosjektene lenger inn på Horjemstangen, dvs. nærmere eksisterende vei og infrastruktur, vil kunne redusere prosjektkostnadene. Prosjekt *Sti* har et robust konsept og er blant de prosjektene som lar seg flytte uten at det sterke arkitektoniske uttrykket svekkes. Prosjekt *Reiv* ligger forholdsvis langt inn på tangen og er formet etter terrenget på en måte som tilsier at det kan være vanskelig å flytte. Prosjekt *Vaalje* kan flyttes lenger inn på tangen, men juryen er ikke overbevist om at dette er til prosjektets fordel.

Funksjonalitet

Det er få prosjekter som peker seg ut med spesielt overbevisende planløsninger. Særlig har mange utkast vist lite velfungerende tilknytninger mellom verkstedsarealer og spesifikke publikumsarealer som kantine og utstillingsarealer. Dagslysforhold i både verksteder og kontorer er for mange av utkastene ikke tilfredsstillende løst. Plassering av trapper og heis viser at konkurransedeltaker ofte ikke har forstått eller greid å knytte

kjernefunksjonene sammen på en funksjonell måte. Det er gjerne prosjekter som har lagt alt på ett plan som har løst sammenhenger og nærhetsbehov best.

De fleste prosjektene har ivaretatt kravet til universell utforming, men med noe forskjellig grad av vektning og gjennomarbeidelse. Universell utforming utendørs er viet oppmerksomhet i mindre grad enn ønskelig. Prosjektene skiller seg etter juryens oppfatning ikke vesentlig fra hverandre på dette punktet.

De fleste prosjektene redegjør i liten grad for tekniske løsninger og plassering av tekniske rom. Materialvalg er preget av mye bruk av tre, noe betong, en god del gress / torv på taket, og naturstein på gjennomgående gulv ute/inne. Bruken av glass er svært forskjellig i prosjektene, og er aktivt anvendt, både som ytterveggelement, takelement, som et viktig lysmodulerende element, og som et materiale som knytter sammen ute og inne på svært ulike måter.

Prosjektene har i liten grad redegjort for driftsmessige forhold. Juryen har med utgangspunkt i det foreliggende materialet vurdert utfordringer på dette området. Når det gjelder driftsmessige forhold, er det etter juryens oppfatning ikke vesentlige forskjeller mellom prosjektene.

Det er vist svært ulike muligheter for gode utvidelser av bygningsmassen i konkurranseprosjektene. For vinnerprosjektene har fleksibilitet mht nedskalering og forbedring mht bedre tilpassing til programkrav vært vurdert. Konklusjonen er at alle tre prosjektene kan bearbeides og videreutvikles på gode måter. *Vaalje* har en lukket, statisk og fast form. *Sti* har derimot flere lukkede enkeltelementer som kan være fleksible ved å huse vekslende funksjoner, og de er lokalisert og ordnet slik at elementer kan legges til og trekkes fra i strukturen. *Reiv* har også en lukket form, den er lang, og den kan vokse og krympe i begge ender.

Miljøløsninger

Det framgår av konkurransegrunnlaget at bygningen skal være miljøriktig med fremtidsrettede løsninger for å begrense miljøbelastningen. Dette har vært et viktig element i plan- og designkonkurransen, men det konkrete og gode resultatet vil måtte sikres gjennom det tverrfaglige samarbeidet mellom arkitekten og de andre faggruppene i prosjekteringsfasen.

Gjennomtenkte løsninger mht materialbruk, isolasjon og ventilasjon er en forutsetning for å oppnå de miljømål, herunder også energimål, som er satt for prosjektet. Kompakte bygg, som for eksempel i utkastet *Vaalje*, synes å være rasjonelle med hensyn til energiforbruk og har i tillegg god arealeffektivitet.

Flere prosjekter består av flere bygningskropper, og dette kan gi stor fleksibilitet i energibruken, ved at hele bygningskropper kan "stenges" av når de ikke er i bruk. En slik løsning og bruk vil eventuelt kreve flere, desentraliserte tekniske forsyningsenheter.

Bruk av glass i fasader varierer mye i de ulike forslagene. Lav arealandel av glass vil kunne gi lav energibruk. Flere forslag har lite vindusareal. Andre prosjekter åpner opp taket med glass for å trekke lyset inn i bygningene.

Mange av konkurransedeltakerne har lagt til grunn en omfattende bruk av tre. Dette gjelder også for de tre premierte utkastene. Tre er et miljøvennlig og fornybart materiale, og kan gi gode estetiske løsninger. Bygningen kan gis uttrykk som også speiler den samiske byggeskikken.

Alle de premierte prosjektene bør kunne gjennomføres som passivhus.

I programmet for Saemien Sijte er det lagt til grunn at en biobrenseloppbevaringsenhet (silo) skal innpasses i anlegget, og de fleste prosjektene har skissert løsninger for innpassing av denne.

For øvrig er det mange forslag som redegjør dårlig for de miljøløsningene som de ser for seg i prosjektet. Juryen vil generelt oppfordre til at man i den videre prosjekteringen legger stor vekt på å finne hensiktsmessige og fremtidsrettede miljøløsninger.

Konklusjon

Etter gjennomgang av de innkomne utkastene og ved evaluering iht de oppgitte kriteriene, har juryen konkludert med at prosjektene *Sti*, *Reiv* og *Vaalje* utpekes som vinnere av plan- og designkonkurransen.

Det er juryens oppfatning at de tre vinnerne hver på sin måte har gitt gode og realiserbare forslag til nybygg for Saemien Sijte. To prosjekter – *Guarkedh* og *Mellom fortid og fremtid* - er i tillegg innkjøpt. Juryen mener at disse prosjektene har gode enkeltløsninger og fine karaktertrekk som har vært lærerike å studere i arbeidet, og som har bidratt til klargjøring av synspunkter og konklusjoner i juryen.

En samlet jury vurderer at prosjekt nr 30 *Sti* utmerker seg av de tre vinnerne og rangeres som en klar nummer én i plan- og designkonkurransen. Prosjektet gir en sørsamisk identitet og svarer på de høye overordnede ambisjonene og målsetningene som er stilt for det nye Saemien Sijte.

Juryens medlemmer Susanne Lyngman (Saemien Sijte) og Nanni Mari Westerfeld (Sametinget) ønsker å uttrykke at det, ved eventuell realisering av vinnerprosjektene nr 2 *Reiv* og 3 *Vaalje*, må legges vekt på å skape større grad av sørsamisk gjenkjenning i prosjektene i det videre arbeidet.

Det vises videre til juryens kritikk av vinnerprosjektene enkeltvis.

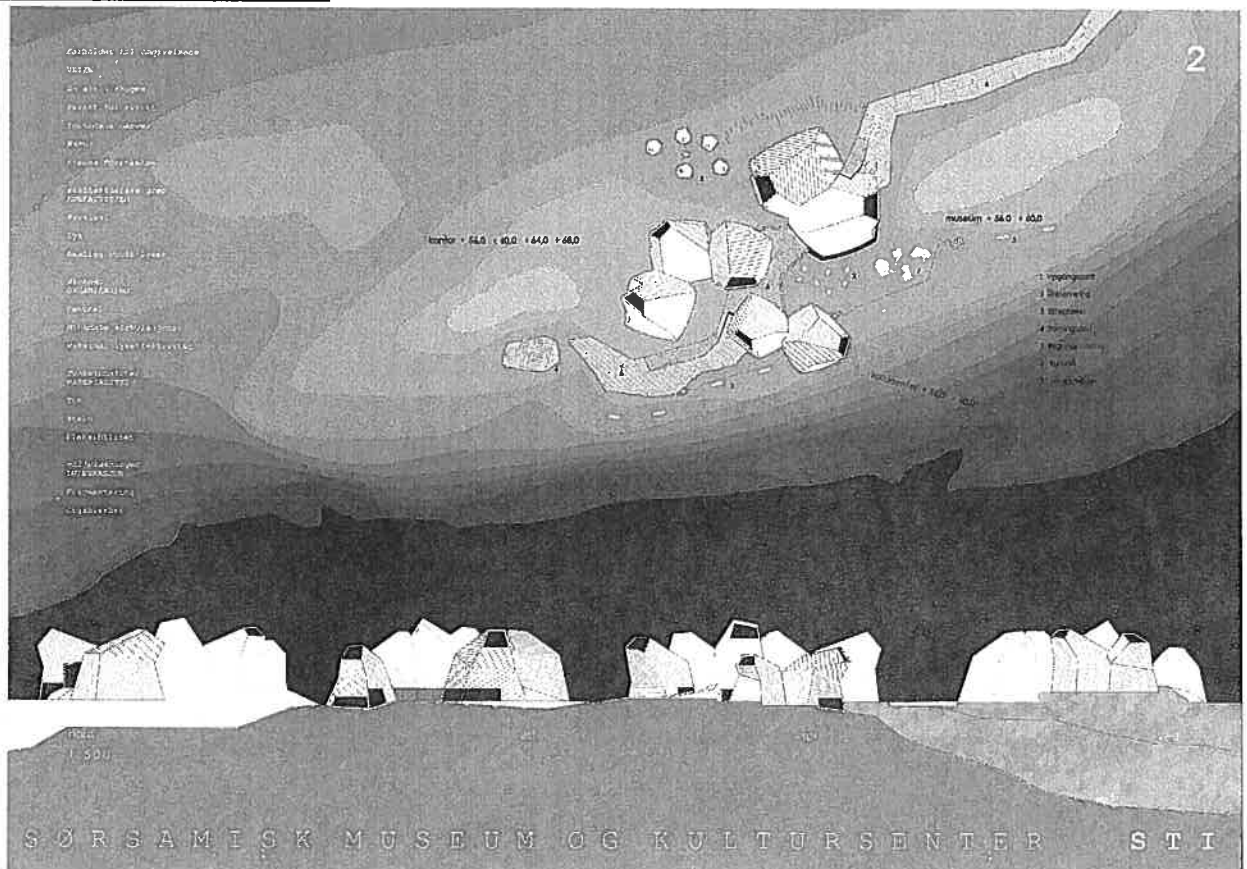
2. SPESIELL KRITIKK AV VINNERNE

Dette avsnittet inneholder juryens evaluering og kritikk av vinnerprosjektene, samt anbefalinger og føringer for videre bearbeidelse av disse ved eventuell kontrakt.

Følgende prosjekter er omfattet, og de er presentert i rangert rekkefølge:

prosjekt nr 30	<i>Sti</i>
prosjekt nr 24	<i>Reiv</i>
prosjekt nr 14	<i>Vaalje</i>

Prosjekt nr 30. Sti

Sti består av en klynge på sju hus/volumer som er stilt sammen langs en sti. Husklyngen er lagt på delområdet lengst vest i nærhet til tangens høyeste punkt. Husene er samlet i tre hovedgrupper - museum, kontor og kultursenter. Det høyeste volumet har 4 etasjer over bakken.

Husene er irregulære volumer som gir sterke assosiasjoner til samiske bygningselementer uten å være kopier av disse. Volumene danner spennende flerkantede former, som strekker seg opp og åpner seg mot himmelen og lyset, både i taket, og i "sprekkene" mellom volumene. *Lys* som tema er veldig sterkt og overbevisende i prosjektet.

Prosjektet er skulpturelt godt og skaper en dialog med naturens elementer på en måte som man ikke kan oppnå i en tettbebyggelse. Inne dannes ulike romsekvenser - hvor noen rom er omsluttende, mens andre rom åpnes mot tilsluttende rom og / eller mot landskapet. Prosjektet har nerve.

Stien er skogsbunnen som slynger seg gjennom bebyggelsen. Den er også foreslått å gå som en gate over takflaten mellom volumene. Juryen synes ikke at dette er et godt forslag, særlig fordi det gir uklare signaler om den samiske tilknytningen. Å føre en gate over takflatene utydeliggjør dessuten den ellers klare skulpturelle utformingen som gir prosjektet karakter. Det sterke grepet på bakken – gulvet som løper kontinuerlig ute og inne - er det overbevisende grepet, og dette bør stå alene.

Prosjektbeskrivelsen er knapp i formen, og det kan nok savnes mer konkret eller detaljert redegjørelse for løsninger som er forutsatt, både mht terrengtilpasninger, plandisposisjoner, konstruksjoner og materialbruk. Dette gir i større grad rom for tolkninger enn for flere av de andre utkastene. Juryen leser av konkurransematerialet et tydelig konseptuelt grep, og det viser et vakkert og anvendelig museums- og kulturanlegg for Saemien Sijte på Horjemstangen. Juryen vurderer prosjektet som særlig robust når det gjelder potensial for videreutvikling og bearbeiding.

Forholdet til omgivelser

Sti framstår som et identitetssterkt kulturbygg på Horjemstangen. Det vil være et sørsamisk landemerke. Dimensjoner, formuttrykk og materialitet har slektskap med naturens stemninger. Nedbryting i delelementer er en fin måte å innpasse bygget i landskapet på.

Husklyngen ligger på et svært synlig sted, og er tydelig eksponert mot omgivelsene, uten å framstå verken kompakt eller brutalt. Juryen mener prosjektet gir et godt svar på ønsket om å tydelig signalisere sørsamisk tilstedeværelse. Bygningsmassen er brutt ned i små elementer som er addert, og er i fin synergi med omgivelsene i kraft av å være markant småskalert. Det er mellomrom og luft i og omkring bygningene, og kontakten ute/inne føles lett.

Arkitektonisk grep

Arkitekturen gir assosiasjoner til samiske former og elementer, samtidig som den utfordrer det tradisjonelle formspråket og gir Saemien Sijte et spennende og moderne uttrykk. Forfatteren har laget skisser til flere bygningsenheter som samlet utgjør rom for de ulike funksjonene Saemien Sijte skal ha. Prosjektet appellerer til den samiske romfølelsen – og gir dermed en sterk samisk identitet til bygget.

Grepet med de store vinduene i taket som bringer lyset inn, er gjort på en fin måte. De store vinduene i takkonstruksjonen fanger himmelen og skaper rom man kjenner tilhørighet til. Lyset strømmer inn i de enkelte volumene og samler både interiørene og menneskene.

De mer uformelle publikumsarealene som kantine og skiftende utstillinger er lagt sentralt i anlegget, med omkringliggende kultur/kontor/museumsfunksjoner som har sin definerte plass. Dette sentrale området har på samme tid fin kontakt både med innendørs og utendørs arealer.

Sti oppleves å ha en tidløs utforming ved at det på en balansert måte fanger fortid, nåtid og framtid i sitt uttrykk, og juryen mener at det er en viktig kvalitet ved prosjektet.

Økonomi

Prosjektets netto- og bruttoarealer går utover måltallene for arealene satt i konkurranseprogrammet. Enkelte rom har ganske store volumer, og noen rom har for små arealer. Romstørrelsene kan relativt enkelt reduseres og økes til å samsvare med romprogrammet.

Bruttoarealet er høyt pga høye nettoarealer, men også fordi den viste organiseringen av rom og volumer innbyrdes genererer større kommunikasjonsareal enn det som vurderes å være nødvendig for å ivareta gode romforløp og -opplevelser.

Bearbeiding av prosjektets arealer er etter juryens oppfatning godt mulig ved å justere størrelser på areal og volum – muligens også antall - av de enkelte bygningsvolumene. Juryen ser også at det er mulig å justere det innbyrdes forholdet mellom enkeltvolumene på en måte som gir mindre kommunikasjonsareal.

Det kan synes som at byggets særegne formspråk innebærer høye byggekostnader. Juryen vurderer imidlertid at det ligger til rette for enklere produksjonsmåter og større grad av gjentakelser av størrelser og løsninger enn det som i utgangspunktet synes å være opplagt.

Funksjonalitet

Hoveddisponering og organisering av funksjonene i anlegget er god. Tredelingen kontorer - kultur - museum er funksjonell og gir fleksibilitet i bruk. Kontorene er spredt over flere etasjer, noe som vurderes å være lite gunstig. Juryen mener at en forutsetning for god funksjonalitet i anlegget er at det reduseres med én etasje, og at kontorene i øverste etasje flyttes ned. Fordelingen mellom cellekontorer og kontorlandskap – og løsningen av disse - bør samsvare med utformingen av det enkelte bygningsvolum. Romutformingen må tilpasses bl.a. lysinnslipp og moduleringen av yttervegger og tak.

Fellesarealet der temporær utstilling og scenerom er lokalisert, må bearbeides slik at det blir mer praktisk, både med tanke på omvisning, lagerløsninger, takhøyde, plassering av publikum og sikkerhetsmessige forhold bl.a. for de utstilte objektene.

Landskapsbearbeidingen er kun vist skissemessig. Forslaget illustrerer kvaliteten i å etablere en viss distanse mellom bygg og parkering. Utendørs funksjoner er lagt i nærhet til bygningene, og dette er med på å forsterke Saemien Sijte som et møte- og samlingssted forankret i naturen. I videre bearbeiding bør det legges vekt på en videreføring av konstruktivt samspill mellom utendørs funksjoner, bygning og topografi.

Miljøløsninger

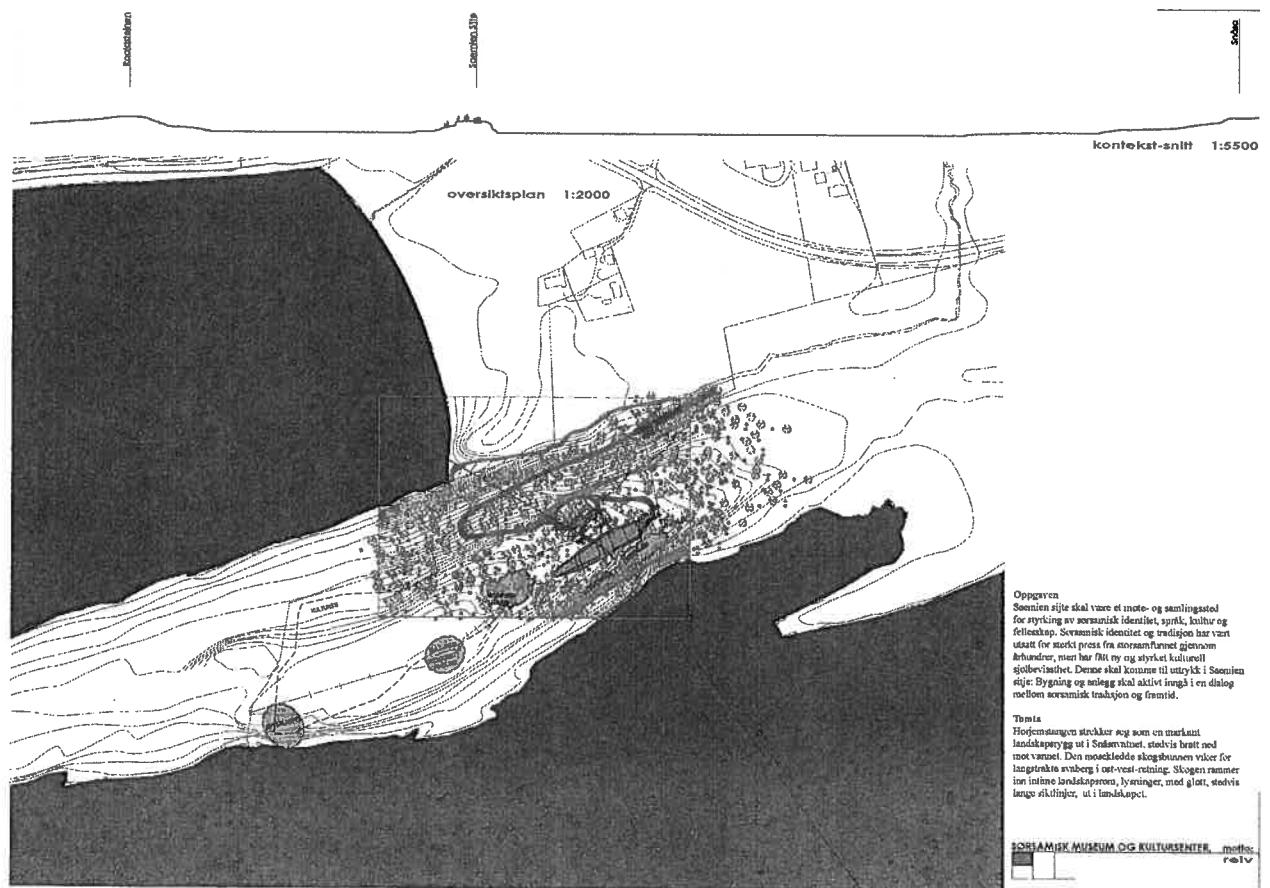
Oppdelingen i flere bygningsvolumer kan tilsi desentralisering av teknisk forsyning. En slik oppdeling kan utnyttes til miljøtilpasset drift, ved at hele bygningskropper ”stenges av” når de ikke er i bruk.

De store glasstakene kan bearbeides når det gjelder størrelser og utforming og bør kunne utnyttes som en ressurs også mht miljø og energibruk. Yttervegger og tak er formet slik at det synes å være grunnlag for å forme enkle like elementer som de bygges opp av.

Siloløsningen vil enkelt la seg integrere i konseptet. Materialbruken er tre og stein, noe som er positivt sett i et miljøperspektiv.

Bearbeiding av prosjektet

Prosjektet er robust, og har et stor potensial for videre bearbeiding uten at karakteren svekkes. Konseptets tiltalende trekk kan rendyrkes og forbedres ved forhold som er nevnt foran. Funksjonell kontakt i horisontalplanet bør forbedres for etasjene over bakkeplanet, og behovet for trapper og heiser søkes redusert. En forenkling og typisering av yttervegg- og takelementer bør legges som en premiss i videreføringen av prosjektet, og det hadde også vært ønskelig om prosjektet kunne være et pilotprosjekt når det gjelder miljø- og energiløsninger.

Prosjekt nr 24. Reiv

Bygningen er lagt som en langstrakt form i landskapet, øst på tomte og nær den bratte skrenten mot syd. Bygget følger landskapets form på en tiltalende måte, og strekker seg med to etasjer og en underetasje i lengderetningen sammenfallende med terrengets fall mot nordøst. Bygningen er et volum som framstår som et landskapselement.

Hovedadkomsten er lagt sentralt på byggets langside, med gjennomgående vestibyle som knytter kontakt med vannet og utsikten både mot nord og syd. Dette gir en flott opplevelse inne i bygningen av det store omkringliggende landskapet. Opplevelsen blir forsterket av at bygningen er så smal. Det er god sammenheng mellom fellesarealene, med kantine og areal for skiftende utstillinger som en utvidelse av vestibylen mot vannet, og der auditoriet også kan åpnes og tilknyttes ett stort fellesrom.

Fra det sentrale fellesrommet kan man bevege seg inn i den permanente utstillingen, på ramper som følger terrenget oppover mot vest, og der det ligger til rette for å gå direkte videre ut i terrenget med kultursti og oppholdsarealer. Bygningen kan oppleves som et volum i bevegelse opp mot høyden – det er en poetisk måte å være i landskapet på.

Parkeringsplassen er lagt i avstand fra Saemien Sijte, der adkomstveien starter. Det er et tiltalende grep, men må av hensyn til funksjonalitet tillempe.

Forholdet til omgivelser

Bygningen legger seg fint inn i landskapet ved at det følger formen på terrenget, og at den ved sin smale og langstrakte form gjenspeiler og understreker Horjemstangens form og retning. Bygget er beskjedent i sitt uttrykk, og det synes å være bevisst lagt slik at det opptar liten plass. Juryen kunne ønske at anlegget framsto med større og tydeligere synlighet som et samisk kulturbygg - også i sin fjernvirkning- og tror dette er mulig uten å bryte det gode samspillet med landskapsformen. Det kan vurderes om det er mulig å flytte det til en noe mer eksponert plass på tomte. Bevisst og varsomt tynning av skog kan også være et virkemiddel.

Atkomstsonen ligger langs bygget på nordsiden, og sammen med tre stikkveier fram til bygget, framstår tiltaket som noe ufølsomt i forhold til landskapsrommet på denne siden. Løsningen viser at det ikke er lett å utfordre tangens hellinger mot sør og nord.

Arkitektonisk grep

Bygget har et samlende tak som delvis går over til å være yttervegg. Tak/vegg framstår som en slags "hud" som er trukket over de indre volumene, og det skapes soner med forskjellig karakter når det gjelder lysinnslipp, romopplevelse og skala. Dette er et spennende utgangspunkt for videre rendyrking og bearbeiding av konseptet ut fra hva som særegent kan uttrykke det samiske. Det innebærer bl.a. at det ikke formes tak/vegg som virker stengende og lukker virksomheten inne.

Bygningens inngang er definitivt vendt mot nord. I samisk tradisjon er adkomst og inngang fra sør eller øst. Dette er et forhold av betydning når det gjelder å kjenne identitet til huset og stedet. I tillegg til bygningens noe lukkede og bortgjemte karakter gis det derfor mindre assosiasjon og gjenklang til et samisk kulturbygg enn man kunne ønske i dette konseptet.

Økonomi

Forslagets bruttoareal ligger noe under måltallene for arealene satt i konkurranseprogrammet. Ved etterberegning kommer det ikke frem avvik av betydning.

Den største usikkerheten i forhold til økonomi i dette forslaget er knyttet til den store takkonstruksjonen som er sammensatt av tradisjonelle limtrammer med varierende dimensjoner, og som føres nesten ned til bakken.

Funksjonalitet

Planløsningen er funksjonell og bygningen har en god hoveddisponering. En svakhet er likevel at det er svært dårlig kontakt mellom publikumsarealer og verkstedene i underetasjen. Verkstedene er også viktige formidlingsarenaer som skal ha synlighet utad. Verkstedene har ikke optimal innbyrdes plassering, og det mangler dagslys for flere av dem.

Planløsningen av publikumsdelen på inngangsplanet er god. Publikum kan gå ut flere steder, enten mot det bratte området som vender mot vannet i syd, eller velge å gå ut på den siden som også vender mot vannet og Roaldsteinen i nord.

Utendørsfunksjonene er fragmenterte uten god innbyrdes sammenføyning. Uteplass og lekeplass mot sør er lagt på usikre steder ved bratt helning. Universell utforming ute er ikke ivarettatt tilfredsstillende.

Miljøløsninger

Materialbruken - med tre og den beskjedne bruken av glass - medfører at forslaget framstår som et miljømessig godt og energigunstig prosjekt. Bruk av betong bør søkes redusert.

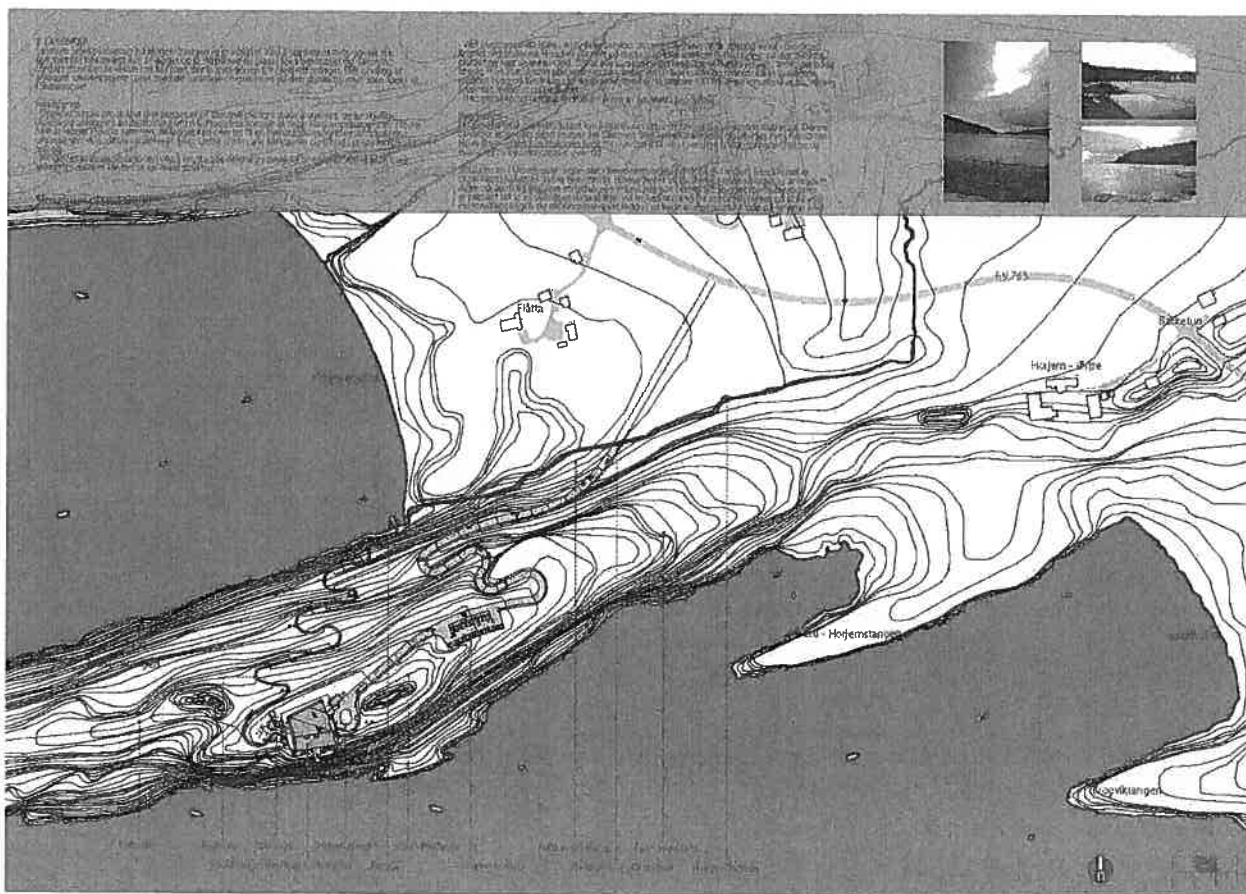
Oppbevaringsenheten for biobrensel (siloen) er lagt til underetasjen, men adkomsten synes ikke å være optimal. Dette kan bearbeides.

Bearbeiding av prosjektet

Det viktigste forholdet å bearbeide i dette utkastet, er kontakten mellom underetasjen og hovedplanet i bygningen. Hovedetasjens sjenerøsitet bør videreføres til det nedre planet. Det nedre planet bør åpnes mot vannet i et større, gjennomgående volum som rommer vertikal kommunikasjon, og som slipper lyset inn til verkstedene. Verkstedene må gis en mer fremtredende plass som formidlingsarena, og det må unngås at disse arealene får et kjellerpreg. Mot Snåsavatnet kan det skapes et langstrakt og godt innendørs volum med mye lys.

Bygget bør generelt åpnes noe mer for å slippe inn lyset. Det bør spesielt påses at kontorene har nok dagslys. Kontakt mellom innendørs og utendørs funksjoner må bedres, og det må legges til rette for publikums adgang til å veksle mellom ute og inne på en naturlig måte.

Det bør tas bedre tak i topografien som premiss for utendørs funksjoner, og løsning for atkomstene til bygget trenger bearbeiding.

Prosjekt nr 14. Vaalje

Vaalje er foreslått lokalisert til plataet som ligger vest for tangens høyeste punkt, sterkt eksponert mot Snåsa og vannet i syd. Bygningen har i grunnplanet en tilnærmet kvadratisk form, med en flate på ca. 35x35 m, har to etasjer, og framstår som ett stort og samlet volum.

Funksjonene i bygget er organisert etter prinsippene i en kvartalsstruktur, med rom langs alle yttervegger, kommunikasjonsareal som løper langs disse rundt hele kvartalet, og et "gårdsrom" i midten, med fellesfunksjoner og birom som ikke har dagslysbehov.

Adkomstveien skjærer relativt dramatisk og lite heldig inn i landskapet i nordhellingen av tangen. Dette kan endres. Parkering er lagt øst for den kollen som utgjør høyeste punkt på tomta, der flere andre prosjekter har lokalisert bygningen. Det er positivt at parkering er plassert vekk fra huset, men den bør gis en mindre eksponert lokalisering.

Perspektivet fra inngangssiden framviser et tiltalende bygg med vinduer/glugger som siler lyset ut mot omgivelsene, og med en sjenerøs hoveddør / inngangsåpning som gir assosiasjoner til samiske uttrykk. Hovedinngang og varelevering er knyttet opp mot et felles adkomststorg med snumulighet for større kjøretøy. Sambruken er rasjonell, men arealet er gitt en noe unyansert og ufølsom utforming.

Bygget framstår som et "på tvers"-hus, dvs. det legger seg på tvers av landskapsformen og synes å ville stoppe bevegelsen utover mot spissen av tangen. Bygget skaper i liten grad naturlig bevegelse i landskapet og kan derfor oppleves som noe avvisende og fremmed på stedet.

Forholdet til omgivelser

Bygningen er kompakt og framstår med store, sammenhengende - stort sett vertikale - ytterveggflater i alle fire retninger. Anlegget er uten tvil sterkt eksponert mot både de nære og fjerne omgivelsene. Det nye Saemien Sijte skal ha synlighet, og det er derfor viktig hva som synliggjøres. Juryen heller til den oppfatning at *Vaaljes* volumuttrykk er noe voldsomt, og at bygningen til en viss grad framstår som en "festning" som presser tomta mer enn den tåler. Juryen savner i prosjektet en småskala og en letthet som skaper gjenkjennelse og fornemmelser av samiske kulturtrekk.

Bygningen ligger ytterst "på stupet", med en spektakulært formet uteterrasse som skyter ut mot vannet. Juryen mener at dette sterke grepet er noe overdrevet her. Det er viktig med god kontakt med vannet, men det er også viktig

at bygningen ligger "trygt" i terrenget og knytter seg sterkt til bakken, hvilket kan tilsi at det også bør skyves noe lenger nordover.

Arkitektonisk grep

Det arkitektoniske grepet er isolert sett godt, og det store bygningsvolumet har flere tiltalende trekk. Det er modulert med skråstilte flater både i tak og yttervegger på en måte som knytter huset til bakken og demper volumets møte med de mer småskalerte omgivelsene. Takflaten løftes og åpnes i fire sjenerøse overlys som henter inn himmel og lys til de indre sonene, primært publikumsarealene. Dette er identitetsskapende.

Fasadene er tiltalende, med tilpassede vindusåpninger iht. funksjonsbehov, selv om den omfattende repetisjonen av én vindusbredde er noe rigid og bør mykes opp. Tilstrekkelig dagslys og utsyn synes å være ivaretatt.

Økonomi

Vaalje er et godt gjennomarbeidet forslag med en kompakt løsning som gir antatt mindre grunnarbeider enn de andre prosjektene. Forslaget har høy arealeffektivitet. Bruttoarealene er målt til å være noe høyere enn oppgitt, men de er likevel innenfor måltallet som er angitt i konkurranseprogrammet. Prosjektet har noen store volum som har en viss kostnadsdrivende karakter, men som grunnleggende konseptuelle elementer tilrådes ikke disse fjernet. Prosjektet er et av de mest rasjonelle byggene i hele konkurransen, målt ut fra prosjektøkonomi.

Funksjonalitet

Planløsningen er funksjonell og i tråd med de føringer som ligger i programmet når det gjelder romstørrelser og nærhetskrav mellom funksjoner. Første etasje er godt og effektivt løst, men verkstedene har for perifer tilknytning til øvrige arealer. Det ønskes større synlighet og bedre kontakt med publikum.

Det er noe vanskelig å få til sambruk mellom auditorium og kantine/skiftende utstillinger. Auditoriet kan snues og åpnes mot øvrige arealer på en bedre måte enn vist.

2. etasje er rasjonell, men lite opplevelsesrik – f.eks. kunne enden av korridorene gitt lys og utsyn, og trapperom åpnes på en mer sjenerøs måte mellom de to planene og slik legge til rette for tettere kontakt mellom publikum og ansatte. Flere underordnede rom i 2. etasje bør få en mindre framtrædende lokalisering enn vist.

Plassering av avfallsrom og økonomiinngang er praktisk, men ikke særlig tiltalende som den første inngangen man møter når man kommer til kultursenteret.

Utendørs samisk bygningssamling og utendørs formidlingsarena er plassert på baksiden av bygget mot vest. God og naturlig kontakt mellom utendørs og innendørs funksjoner er ikke ivaretatt. Bygget har liten kontakt med det omkringliggende landskapet og det finnes ingen naturlig vei ut i landskapet fra huset.

Miljøløsninger

Prosjektet har tatt miljøaspektet og de fastsatte miljømål på alvor, det foreslås passivhus, og flere forhold mht klima energi og miljø er drøftet i beskrivelsen. Forslaget er kompakt og arealeffektivt, noe som gir miljøgevinst. Glassandelen i fasadene vil kunne bidra til lavt energibruk.

Siloløsningen som presenteres er også rasjonell ved at den er plassert i nærheten av hovedinngangen.

Bearbeiding av prosjektet

Prosjektet har godt bearbeidelsespotensial. Det er ønskelig med noe reduksjon av byggehøyden. Kontoretasjen bør styrkes mht opplevelsesverdi og kontakt med fellesskapet. Det bør skje en justering av adkomstvei og/eller flytting av økonomiinngangen slik at man møter bygningen på en bedre måte enn vist. Et viktig forhold å forbedre er kontakten til uteområdene, der betydningen av publikums naturlige vekslings mellom å være ute og inne gis betydelig større vekt, og der kontakten med tungen vestover bedres.

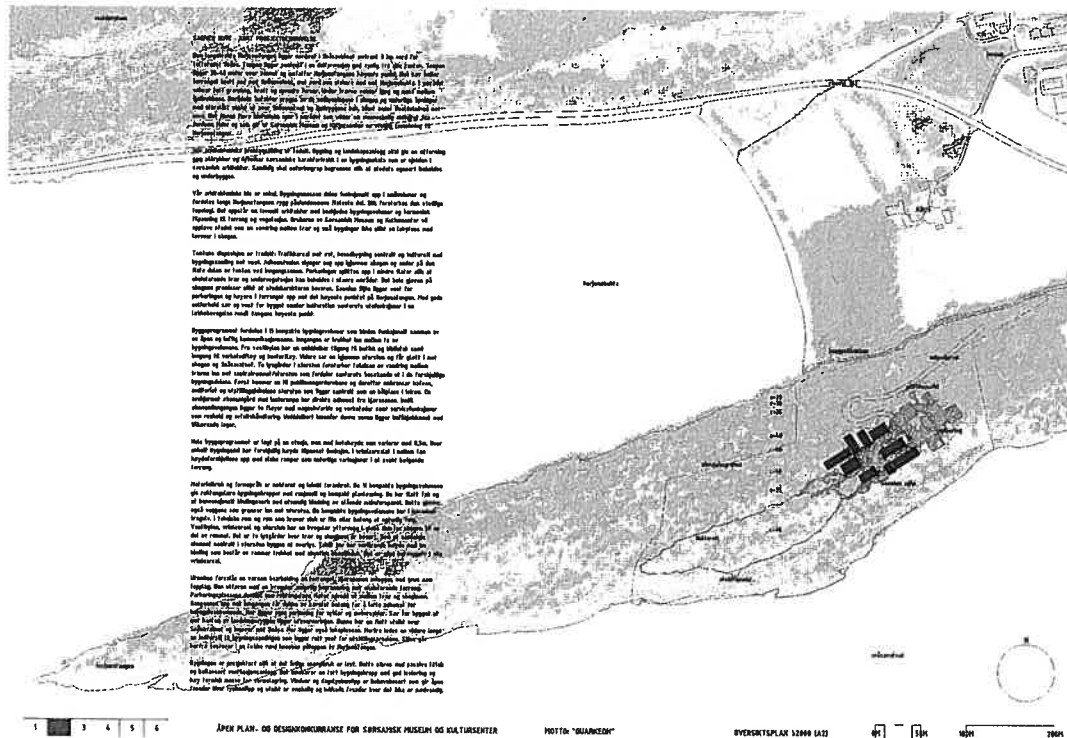
Prosjektet appellerer lite til den samiske romfølelsen, og det er behov for en god del bearbeiding for å skape større grad av samisk gjenkjennelighet.

3 INNKJØP

Juryen har besluttet at følgende prosjekter kjøpes inn:

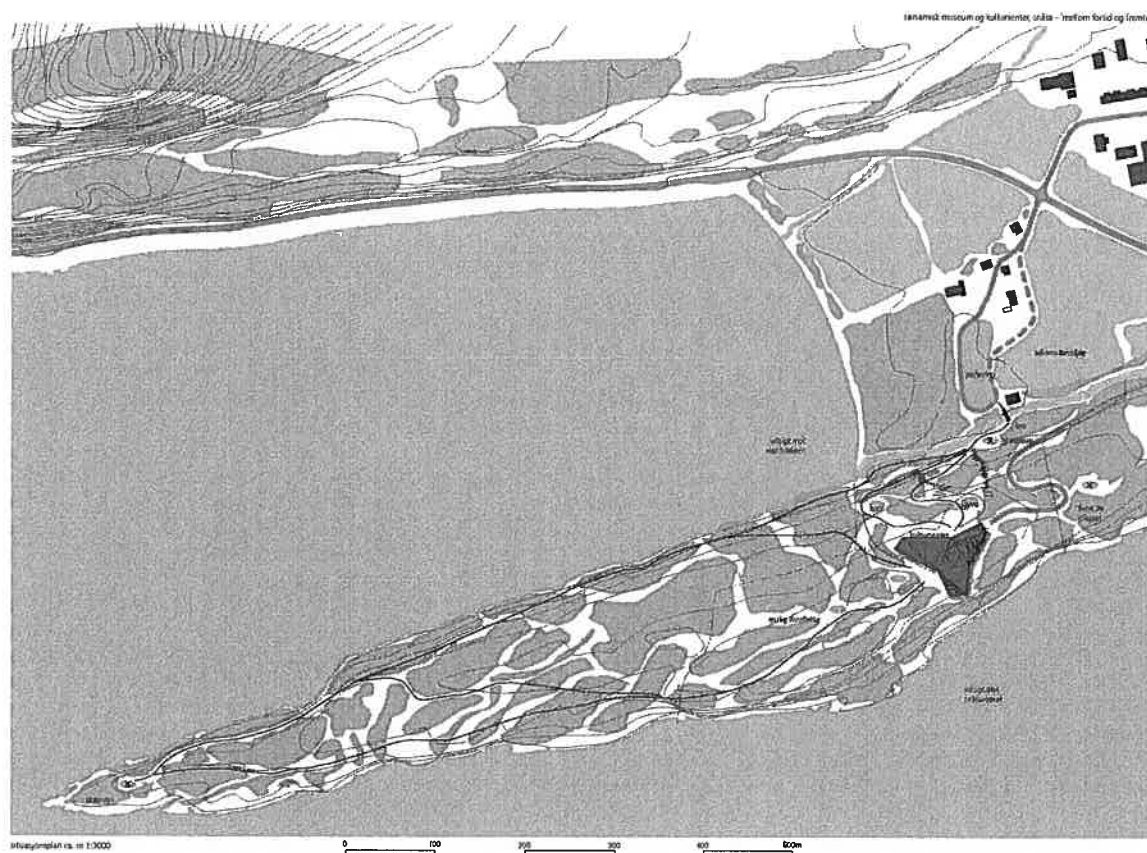
- prosjekt nr 18 *Guarkedh*
- prosjekt nr 20 *Mellom fortid og fremtid*

Prosjekt nr 18. **Guarkedh**

Prosjektet kjøpes inn blant annet fordi det har løst forholdet mellom bygning, utendørs funksjoner og terreng på en særlig tiltalende måte. Alle rommene er lagt på bakkeplan, fordelt på 11 bygningsvolumer av ulike størrelser, sammenbundet med et sentralt fellesrom/storstue med et felles samlende tak. Bygningsvolumene har ulike høyder tilpasset funksjonene, og er ordnet på noe ulike nivåer, med tilknytning direkte til både storstua og utearealene. Terrengets småkuperte karakter er fanget opp på en god måte, og det er lagt til rette for at terrenginngrep kan skje skånsomt. Tomten er fint disponert, og verdifulle kvaliteter bevares og utnyttes. Forslagsstilleren peker seg ut med en seriøs og god holdning til ivaretagelse av landskap og universell utforming.

Konseptet kan minne om *Sti*, ved gruppering av mindre bygningsvolumer rundt et felles "gulv" som løper gjennomgående både ute og inne. Prosjektet vekker likevel liten kulturell gjenklang når det gjelder det samiske. Firkantetheten i bebyggelsen er sterk, og oppleves som fremmed. De ulike seksjonene framstår som lukkede, noe avvisende, og gir en følelse av adskilthet, selv om storstua søker å binde dem sammen. Prosjektet har liten spenst, og man fornemmer i mindre grad at utkastet har visjon om å skape et unikt bygningsanlegg som fremmer og signaliserer en særegen sørsamisk nerve.

Prosjekt nr 20. Mellom fortid og fremtid

Prosjektet kjøpes inn blant annet fordi det på ett plan, på en god og rasjonell måte har løst de sammensatte funksjonene som bygningen skal inneholde. Arealet er i gruppert i tre naturlige hovedsoner rundt et titalende felles rom, den samme hovedgruppering som også foreslås i utkastet *Sti*.

De tre sonene uttrykkes enkelt og direkte i bygningens hovedform, i planen lik en vifte med tre armer. Viften favner landskapet og gir kontakt og utsyn i flere retninger, delvis i tråd med samisk måte å organisere forhold mellom hus og landskap på.

Prosjektbeskrivelsen er poetisk og signaliserer en sterk opplevelse av tomte som et vakkert sted, med en samisk historie, og som bør tas varsomt i bruk. Eldre samiske bygninger og bygningselementer er vist som inspirasjonskilder for bruk av former og materialer i utkastet. Prosjektet uttrykker vilje til å tolke og nyskape samiske historiske uttrykk til dagsaktuell og fremtidsrettet arkitektur.

Anlegget har samme lokalisering som *Guarkedh*, men er trukket lenger ut mot Snåsavatnet. Volumstudiene viser en særegen dristighet i tilnærmingen til terrenget, og dette skaper et spennende forhold mellom bygningen og fjellskrenten i syd.

Prosjektet synliggjør på en interessant måte konsekvenser ved å legge alle funksjoner på ett plan. Juryen ser at det er problematisk at bygget ved sin tetthet gir et så vidt stort og sammenhengende "fotavtrykk" i det småkuperte terrenget. Arealene inne er i noen grad "trykket" inn i den store, faste formen, og mange rom har fått en uheldig form og lokalisering. Bygningsanlegget som helhet uttrykker en volumdominans som oppleves å ikke ha gjenklang i samisk kultur. Det kompakte uttrykket virker fremmed.